

Kur'an'a göre "Yasak Meyve" yoktur, "Yasak Ağaç" vardır

According to the Qur'an, there is no "Forbidden Fruit", there is a "Forbidden Tree"

Mustafa TÖZÜN

Doç. Dr., İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı AD

Özet:

Yaratılış mitlerinde yer alan en önemli konulardan birinin "yasak meyve" olduğunu söylememiz yanlış olmayacaktır. Pek çok mite konu olan "yasak meyve", semitik dinlere ait olan inançlarda da yer almıştır. Bu çalışmamızda Kur'an'da "yasak meyve"nin yer almadığı, yasak olanın AĞAÇ'ın (= Hayat Ağacı = Sonsuzluk Ağacı) bizzat kendisi olduğu ilgili Kur'an ayetleri incelenerek gösterilmeye çalışılacaktır.

Anahtar kelimeler: Kur'an, Yasak meyve, Yasak Ağaç, Kur'an

Abstract:

We can say that the Forbidden Fruit is the most important topic in the Myths of creations. The forbidden fruit is mentioned in many myths and the beliefs in Semitic religions. In this study, we tried to say by investigate The Quran's verses, that it's not the forbidden fruit be mentioned in Quran it's personally the TREE (= Life of Tree = Infinity Tree).

Keywords: Qur'an, Forbidden Fruit, Forbidden Tree

1. Giriş:

Bu çalışmada pekiyi bilinen insanın yaratılışı konusunun diğer mitlerdeki ve Tevrat'taki anlatımlarına daha az değinilerek konunun Kur'an ayetleri üzerinden anlatımı üzerinde durulacaktır. Hipotemiz; yaratılan ilk insanın cennetten kovulmasına neden olan Ağaç'ın bizzat kendisine yaklaşmak olduğu, Ağaç'ın ise, mitsel anlatımlarda bir sembol olarak kullanılmasına rağmen, herhangi bir meyvesinin olmadığı üzerine kurulmuştur.

2. Tevrat ayetlerinde insanın yaratılışı, Ağaç ve Meyve:

Tevrat'tan YASAK MEYVENİN YENMESİ üzerine olan ayetleri sunuyoruz:

“1 RAB Tanrı'nın yarattığı yabanıl hayvanların en kurnazı yıldı. Yılan kadına, “Tanrı gerçekten, ‘Bahçedeki ağaçların hiçbirinin meyvesini yemeyin’ dedi mi?” diye sordu.

2 Kadın, “Bahçedeki ağaçların meyvelerinden yiyebiliriz” diye yanıtladı,

3 “Ama Tanrı, ‘Bahçenin ortasındaki ağacın meyvesini yemeyin, ona dokunmayın; yoksa ölürsünüz’ dedi.”

4 Yılan, “Kesinlikle ölmezsiniz” dedi,

5 “Çünkü Tanrı biliyor ki, o ağacın meyvesini yediğinizde gözleriniz açılacak, iyiyle kötüyü bilerek Tanrı gibi olacaksınız.”

6 Kadın ağacın güzel, meyvesinin yemek için uygun ve bilgelik kazanmak için çekici olduğunu gördü. Meyveyi koparıp yedi. Yanındaki kocasına verdi, o da yedi.

7 İkisinin de gözleri açıldı. Çıplak olduklarını anladılar. Bu yüzden incir yaprakları dikip kendilerine önlük yaptılar.

8 Derken, günün serinliğinde bahçede yürüyen RAB Tanrı'nın sesini duydular. O'ndan kaçıp ağaçların arasına gizlendiler.

9 RAB Tanrı Adem'e, “Neredesin?” diye seslendi.

10 Adem, “Bahçede sesini duyunca korktum. Çünkü çıplaktım, bu yüzden gizlendim” dedi.

11 RAB Tanrı, “Çıplak olduğunu sana kim söyledi?” diye sordu, “Sana meyvesini yeme dediğim ağaçtan mı yedin?”

12 Adem, “Yanıma koyduğun kadın ağacın meyvesini bana verdi, ben de yedim” diye yanıtladı.

13 RAB Tanrı kadına, “Nedir bu yaptığın?” diye sordu.

Kadın, “Yılan beni aldattı, o yüzden yedim” diye karşılık verdi.

14 Bunun üzerine RAB Tanrı yılanı, “Bu yaptığından ötürü Bütün evcil ve yabanıl hayvanların En lanetlisi sen olacaksın” dedi, “Karnının üzerinde sürünecek, Yaşamın boyunca toprak yiyeceksin.

15 Seninle kadını, onun soyuyla senin soyunu Birbirinize düşman edeceğim. Onun soyu senin başını ezecek, Sen onun topuğuna saldıracaksın.”

16 RAB Tanrı kadına, “Çocuk doğururken sana Çok acı çektireceğim” dedi, “Ağrı çekerek doğum yapacaksın. Kocana istek duyacaksın, Seni o yönetecek.”

17 RAB Tanrı Adem’e, “Karnının sözünü dinlediğin ve sana, Meyvesini yeme dediğim ağaçtan yediğin için Toprak senin yüzünden lanetlendi” dedi, “Yaşam boyu emek vermeden yiyecek bulamayacaksın.

18 Toprak sana diken ve çalı verecek, Yaban otu yiyeceksin.

19 Toprağa dönünceye dek Ekmeğini alın teri dökerek kazanacaksın. Çünkü topraksın, topraktan yaratıldın Ve yine toprağa döneceksin.”

20 Adem karısına Havva adını verdi. Çünkü o bütün insanların annesiydi.

21 RAB Tanrı Adem’le karısı için deriden giysiler yaptı, onları giydirdi.

22 Sonra, “Adem iyiyle kötüyü bilmekle bizlerden biri gibi oldu” dedi, “Artık yaşam ağacına uzanıp meyve almasına, yiyip ölümsüz olmasına izin verilmemeli.”

23 Böylece RAB Tanrı, yaratılmış olduğu toprağı işlemek üzere Adem’i Aden bahçesinden çıkardı.

24 Onu kovdu. Yaşam ağacının yolunu denetlemek için de Aden bahçesinin doğusuna Keruvlar ve her yana dönen aevli bir kılıç yerleştirdi. (Tekvin, 3: 1-24) (1).

3. Kuran-ı Kerim’den YASAK MEYVENİN YENMESİ (?) üzerine olan ayetler:

İlgili ayetler aşağıda mealleri verilen Bakara 35-36, A’raf 19-25, Taha, 115-122’dir. Bu ayetlerin yorumunda “www.kuranmeali.org” web adresinden yararlanılmıştır (2).

Bakra 35-36:

“**35-** Ey Âdem! Eşin ve sen cennette kal, orada olanlardan istediğiniz yerden bol bol yiyin, yalnız **şu ağaca yaklaşmayın**, yoksa zalimlerden olursunuz' dedik. **36-** Şeytan orada **ikisini kaydır**dı, onları buldukları yerden çıkarttı. Onlara

'birbirinize düşman olarak inin, yeryüzünde bir müddet içip yerleşip geçineceksiniz' dedik."

A'raf 19-22:

"**19-** Ey Âdem! Sen ve eşin cennette kalın ve istediğiniz yerden yiyecekler yiyin, yalnız **şu ağaca yaklaşmayın**, yoksa zalimlerden olursunuz.' **20-** Şeytan ayıp yerlerini kendilerine göstermek için onlara fısıldadı: '**Rabbinizin sizi bu ağaçtan men etmesi**, melek olmanız veya burada temelli kalmanızı önlemek içindir.' **21-** 'Doğrusu ben size öğüt verenlerdenim' diye ikisine yemin etti. **22-** Böylece onların yanılmalarını sağladı. **Ağaçtan meyve tattıklarında** kendilerinin ayıp yerlerini gördüler. Cennet yapraklarından onları örtmeye koyuldular. Rabbi onlara, 'Ben sizi o ağaçtan men etmemiş miydim? Şeytanın size apaçık bir düşman olduğunu söylememiş miydim?' diye seslendi. (A'raf, 19-22).

Taha 115-122:

"**115-** Ant olsun ki, biz daha önce Âdem'e ahd vermiştik, fakat unuttu, onu azimli bulmadık. **116-** Meleklerle Âdem'e secde edin demiştik, İblis'ten başka hepsi secde etmiş, o çekinmişti. **117-** 'Ey Âdem! Doğru bu, senin ve eşinin düşmanıdır, sakın cennetten çıkarmasın ikinizi, yoksa bedbaht olursun. **118-** Doğrusu cennette ne acı kırsın, ne de çıplak kalırsın. **119-** Orda ne susarsın ne de sıcaktan yanarsın' dedik. **120-** Ama şeytan ona vesvese verip: 'Ey Âdem! Sana **sonsuzluk ağacını** ve sana çökmesi olmayan bir saltanatı göstereyim mi?' dedi. **121-** Bunun üzerine ikisi de **o ağacın meyvesinden** yedi, ayıp yerleri görünür oldu. Cennet yapraklarıyla örtünmeye koyuldular. Âdem Rabbine başkaldırdı. **122-** Rabbi yine de onu seçip doğru yolu gösterdi." (Taha, 115-122).

3. İlgili Kur'an ayetlerinin detaylı incelenmesi:

Yukarıda meallerini verdiğimiz ayetleri detaylı incelediğimizde ayetlerde yasaklananın ağaç mı, yoksa meyve mi olduğuna dair bilgiye yaklaşacağız:

Bakara 35-36:

Bakara 35: Ve kulnâ yâ âdemuskun ente ve zevcukel cennete ve **kulâ minhâ ragaden haysu şî'tumâ ve lâ takrabâ hâzihiş şecerete** fe tekûnâ minez zâlimîn(zâlimîne).

Konumuzla ilgili ayet bölümü:

Ve kulâ minhâ ragaden haysu şî'tumâ: Ve dilediğiniz yerden bol bol yiyin.

Ve lâ takrabâ hâzihiş şecerete: Ve yaklaşmayın bu Ağaç'a.

Ağaç, bilinen, özel bir Ağaç'tır. Ağaç'a yaklaşılmaması emrediliyor. Ancak bundan öbce cennette istediğiniz yerden bol bol yiyin denmesi bu Ağaç'a yaklaşma nedeninin de YEMEK olduğu, dolayısıyla gizli bir nesne olarak MEYVE'nin varlığına bizi götürmektedir.

Arapça MEYVE; *fakiha* (فكهاف) sözcüğüdür. Ayrıcı *semere* (سمره) kelimesi de meyve, bir işin meyvesi, ürünü anlamında kullanılmaktadır. Görüldüğü gibi Bakara 35'de MEYVE sözcüğü geçmemektedir.

Bakara 36: Fe ezellehumâş şeytânu anhâ fe ahrecephumâ mimmâ kânâ fih(ffhi), ve kulnâhbitû a'dukum li ba'din aduvv(aduvvun), ve lekum fil ardı mustekarrun ve metâun ilâ hîn(hînin).

Konumuzla ilgili ayet bölümü:

Fe ezellehumâş şeytânu anhâ: O zaman, o ikisini (humâ) kaydardı (ezelle) şeytan oradan.

Burada, ilk insan ve eşinin “ayağının kaydırılması” ifadesi önemlidir. İlk insan ve eşi (Not: Âdem'i Kur'an'dan biliyoruz ama Havva ismi Kur'an'da geçmediği için İlk insan ve eşi diyoruz) AĞAÇ'a yaklaşmışlardır ve KAYMIŞLARDIR. Kaymak deyimi, YUKARIDAN AŞAĞI İNİŞ'in, düşmenin ifadesi olmalıdır. İfade edilmek istenen şey EZOTERİK İNİŞ sürecidir. Bir başka deyişle; mükemmel oluştan daha aşağı bir oluş durumuna geçiştir. Cennetten düşülmüştür ve yeryüzüne inilmiştir. Ruhsal oluştan bedenlenme; yaratılarak var edilmişten, üreyerek çoğalmaya geçilmiştir.

A'raf 19-26:

A'raf-19: Ve yâ âdemuskun ente ve zevcukel cennete **fe kulâ min haysu şî'tumâ ve lâ takrabâ hâzihiş şecerete** fe tekûnâ minez zâlimîn(zâlimîne).

Konumuzla ilgili ayet bölümü:

Fe kulâ min haysu şî'tumâ ve lâ takrabâ hâzihiş şecerete: O zaman yeyin dilediğiniz yerden (min haysu şî'tumâ), ve yaklaşmayan bu Ağaç'a (lâ takrabâ hâzihiş şecerete).

Bakara 35'deki açıklamayı burada aynen alabiliriz. Yine yaklaşılması yasak olan bir Meyve değil, bir Ağaç'tır.

A'raf 20: Fe vesvese lehumuş şeytânu li yubdiye lehumâ mâ vuriye anhumâ min sev'âtihimâ ve kâle mâ nehâkumâ rabbukumâ an hâzihiş şecereti illâ en tekûnâ melekeyni ev tekûnâ minel hâlidîn(hâlidîne).

Konumuzla ilgili ayet bölümü:

Kâle mâ nehâkumâ rabbukumâ an hâzihiş şecereti: Dedi (Kale, Şeytan diyor), ikinize yasakladı şeyi (mâ nehâkumâ rabbukumâ, o şey nedir? Ayetin devamında veriliyor.), bu Ağaç'tan (an hâzihiş şecereti).

Görüldüğü gibi Âdem ve eşine yasaklanan şey AĞAÇ'tır. Meyve değil.

A'raf 21'de Şeytan'ın yalan yere yeminini görüyoruz. Konumuzla ilgili değildir.

A'raf 22: Fe dellâhumâ bi gurûr(gurûrin), fe lemmâ zâkâş şecerete bedet lehumâ sev'âtuhumâ ve tafikâ yahsifâni aleyhimâ min varakıl cenneh(cenneti), ve nâdâhumâ rabbuhumâ e lem enhekumâ an tilkumeş şecereti ve ekul lekumâ inneş şeytâne lekumâ aduvvun mubîn(mubînun).

Konumuzla ilgili ayet bölümü:

Fe lemmâ zâkâş şecerete bedet lehumâ sev'âtuhumâ:

Fe lemmâ: Fakat... olunca

Zâkâ: Tattılar

Eş şecerete: Ağaç'ı

Bedet: Göründü, açığa çıktı

Lehumâ: Kendilerine (ikisine)

Sev'âtu-humâ: Ayıp yerleri (ikisinin)

Fe lemmâ zâkâş şecerete bedet lehumâ sev'âtuhumâ: Fakat tadınca Ağaç'ı gördü ikisine ayıp yerleri.

Ayete göre; Tadılan şey Ağacın Meyvesi değildir. Ağacın kendisidir. Ağacın tadılması ile Bakara 36'da sözü edilen "KAYARAK DÜŞME" olayı gerçekleşmiştir. Burada AĞAÇ; Gökler ile yeryüzü (ve burada sözü edilmemekle beraber yeraltı) arasında bir geçiş tüneldir. Ağaç'tan kayarak yeryüzü planında materyalize olan (bedenlenen) insan çifti; ayetin belirttiği üzere ayıp yerlerinin, yani cinsel kimliklerinin farkına varırlar. Çünkü artık yeryüzünde yaşamlarını sürdürecekleri fizik bedenlerinin içine girmişlerdir. Yaratılarak var oluş, yerine cinsel birleşme ile üreyerek çoğalmaya bırakacaktır.

Taha Suresi 115-122:

Taha 115-122 içindeki anlatımda Ağaç-Meyve konusunda detaylı inceleyeceğimiz ayetler Taha 120 ve 121 olacaktır.

Taha 120: Fe vesvese ileyhiş şeytânu kâle yâ âdemu hel edulluke alâ şeceratil huldi ve mulkin lâ yeblâ.

Konumuzla ilgili ayet bölümü:

Kâle yâ âdemu hel edulluke alâ şeceratil huldi:

Kâle: Dedi (Şeytan diyor)

Yâ Âdemu: Ey Âdem!

Hel edullu-ke alâ: Sana önderlik edeyim mi?

Şecerati el huldi: Halid olan, sonu olmayan, ebedi olan Ağaç, Sonsuzluk Ağacı

ve mulkin lâ yeblâ: Ve sonu gelmeyecek bir mülk, saltanat

Kâle yâ âdemu hel edulluke alâ şeceratil huldi: Dedi (Şeytan dedi), Ey Adem, sana Sonsuzluk Ağacı ve sonu gelmeyecek bir mülk için önderlik edeyim mi?

Görüldüğü gibi Tevrat'ta Hayat Ağacı ve İyilik ve Kötülüğü Bilme Ağacı o larak geçen Ağaç tanımlamalarına karşılık Kur'an SONSUZLUK AĞACI demektedir.

Taha 121: Fe ekelâ minhâ fe bedet lehumâ sev'âtuhumâ ve tafikâ yahsifâni aleyhimâ min varakıl cenneti ve asâ âdemu rabbehu fe gavâ.

Bu ayet; konumuzu aydınlatacak en önemli ayet olarak görünmektedir. Bu nedenle ayetin tamamını incelemeye alıyoruz:

Fe: Artık, böylece, bunun üzerine

Ekelâ: İki yedi

Min-hâ: Ondan

Fe: Artık, böylece, bunun üzerine

Bedet: Ortaya çıktı, açıldı

Lehumâ: İkinin, ikisine, kendilerine

Sev'âtu-humâ: İkinin avret yerleri, ayıp yerleri

Ve tafikâ: Ve ikisi başladılar

Yahsifâni: İki örtüyor

Aleyhimâ: Kendi üzerlerini

Min varakı: Yapraklardan

El cenneti: Cennet

Ve asâ: İsyan etti, asi oldu

Âdemu: Âdem

Rabbe-hu: Onun Rabbine

Fe: Artık, böylece, bunun üzerine

Gavâ: Azdı.

Ayet için kendi mealimiz şöyledir:

“Böylece ikisi yedi ondan (Bir önceki ayet gereği Ağaç'tan). Böylece ortaya çıktı ikisine de kendi avret yerleri. Ve ikisi de başladılar Cennet yapraklarıyla üzerlerini örtmeye. Adem isyan etti Rabbine. Bunun üzerine azdı (yoldan çıktı).”

Kur'an'ın “Ağaç'tan yemek / tatmak” ifadeleri Tevrat (muharref Tevrat) anlatımıyla birleşince, yukarıda incelediğimiz ayetlerin yorumunda İslam âlimlerini, Yahudi ve Hristiyan inanışlarında olduğu gibi bir Ağaç'ın YASAK MEYVESİ'ne yönlendirmiştir. Taha 121 için

çeşitli Türkçe Kur'an meallerine bakıldığında da "Ağacın meyvesinden yediler" diye yazıldığını görmekteyiz.

Yukarıdaki incelememiz bizi yasaklanan bir MEYVEye değil; Yasaklanan AĞAÇ'a götürmüştür. Bu Ağaç'ın; Kur'an'ın tanımlamasıyla SONSUZLUK AĞACI'nın ne olduğuna dair bilgiye de Sümer, Yunan ve TÜRK Mitolojisini incelediğimizde ulaşabiliriz.

4. Mitolojide Hayat Ağacı (Yasaklanan Ağaç):

Sümer Mitolojisinden yasak meyve için Fuzuli Bayat hocamızın hazırladığı şu alıntıyı yapabiliriz:

*"Yasak meyve ezoterik bilgi bağlamında Sümer mitlerine kadar ulaşır. Hastalık ve ölümün olmadığı bir ülkede yetişen meyvelerden birinin yasak olduğu anlaşılır. Bu cennet bahçesinde Yer Tanrıçası **sekiz ağaç** yetiştirir. Bu ağaçlar meyvelenince **Bilgelik Tanrısı Enki** meyvelerin her birinden tadar. Buna Yer Tanrıçası çok kızar, Tanrıyı ölümle lanetleyerek ortadan yok olur. Bilgelik Tanrısı çok ağır hastalanır. Diğer Tanrılar büyük güçlüklerle Yer Tanrıçasını bularak Bilgelik Tanrısını iyi etmesi için yalvarırlar. Tanrıça, Bilgelik Tanrısının 8 bitkiye karşı hasta olan 8 organı için birer Tanrı yaratır. Bu mitem anlaşılabilir şu ki yasak meyveyi yemek kazanılan bilgiye eşdeğer tutulmuştur. Mit sembolik olarak yalnız Bilgelik Tanrısını bu meyveden yedirir." (3).*

Görülüyor ki Ağaç; Yaratılış sırlarını bilmeye, yaratılmak ve bedenlenerek üst yaşam planlarından alt yaşam planlarına inmek ile ilgilidir. Tevrat'taki Hayat Ağacı ile İyilik ve Kötülüğü Bilme Ağacı tek bir Ağaç'a çıkmaktadır bizim kanımızca. Sümer mitolojisi de bunu desteklemektedir. Ancak Sümer'de BİLGİ'nin sembolü olarak MEYVE'yi görmekteyiz. Tevrat'ta olduğu gibi.

Ancak Yunan Mitine gittiğimizde ilk kadının yaratılışında MEYVE ortadan kalkar. Aslında Ağaç ta yoktur. Kutu vardır. PANDORA'nın KUTUSU. Yunan Mitolojisine ait bu anlatıyı da özetleyelim:

"...Zeus, Tevrat'ta Habil ve Kabil'in sunduğu kurbanı tekabül eden meşhur kurban hadisesinde aldatılmış olmayı yedirememiştir kendisine ve insanlara ceza olsun diye

ellerinden ateşi geri almıştır. Prometheus yetişmiş imdadına insanların. Gitmiş tanrısal ateşten bir parça çalmış, onlara vermiş.

Zeus, Prometheus'u cezalandırmaya karar vermiş... Sonunda Prometheus yeniden özgürlüğüne kavuşmuş... Ardından insanlar arasındaki yaşamına devam eden Prometheus, Zeus'un hâlâ kendisine bir kötülük yapabileceğini biliyormuş. Bu yüzden kardeşi Epimetheus'u uyarılmış: "Sakın tanrılardan HEDİYE (= PANDORA) kabul etme!" Ancak günün birinde Epimetheus, bir tanrı hediyesini kabul edivermiş! Güzeller güzeli PANDORA imiş bu hediye. İlk dişi insan, ilk ölümlü kadın... Epimetheus görür görmez âşık olmuş Pandora'ya ve onu geri yollayamamış.

PANDORA yanında bir kutu getirmiş. Prometheus demiş ki kardeşine, "Beni dinlemedin, hediye kabul ettin, ama bari şu kutuyu sakın açma! Başımıza bir bela gelecek" Fakat merakına yenilen Epimetheus, yine kardeşinin öğüdüne kulak vermemiş. Kutuyu açar açmaz, bütün dertler, kötülükler, üzüntüler, sıkıntılar saçılmış etrafa. Prometheus hemen atlamış kutunun üstüne, kapağını kapatıvermiş. Böylece tek bir şey kalmış kutuda: UMUT.

Umut, o anda Prometheus'un yönetimine girmiş. Onu çok iyi korumuş Prometheus ve asla gerekenden fazlasını vermemiş kimseye ve kardeşinin hatalarının sonucu, yaratmış olduğu insanoğlunu asırlar boyunca korumak, kollamak zorunda kalmış..." (4, 5)

Bu hikâyenin değerlendirilmesi Dr. Hakkı Açıkalin tarafından şöyle yapılmıştır:

Bir inanışa göre, Prometheus ateşin yerini bulur ve onu Zeus'tan geri alır. Zeus, insanları cezalandırmaya karar verir ve onların arasına "Güzel Bela"yı gönderir. Bu güzel bela "KADIN" dır. Kadın, "Ölümlü Erkeklerin arasına gönderilen bir nifak" olarak tanımlanır.

Zeus kadını, bütün Olympos ilah ve ilahelerinin özellikleriyle donatır. Her Olympos varlığı, kadına, kendilerine has bir özellik sunar. Ölümlü erkeklerin arasına gönderilmesinin sebebi, ateşi Zeus'tan çalan Prometheus'un şahsında insan soyunun cezalandırılmasıdır. Burada kadın olumsuz role soyundurulur. Prometheus, Olympos katında bir suç işlemiştir ve bunun karşılığını tüm insanlar ödemelidir. Bu kadının adı "Pandora"dır. Pandora da aynı Athena gibi Zeus'un propagandisti ve ajanı konumundadır. Prometheus, kardeşi Epimetheus'u, Zeus tarafından gelebilecek hiçbir şeyi asla kabul etmemesi konusunda defalarca uyarır. Ancak, fitratı gereği (geri görüşlü) bu nasihatleri unutan Epimetheus, Pandora'yı kabul eder. Ve meşhur "Kutu" açılır. Genelde insanların büyük bir çoğunluğu bu "Kutu"yu, "Kötülükler Kutusu" olarak kabul etmektedir. Bu bakış açısı yanlıştır. Aslında kötülükten kasıt bir "Erkeksi zaaf"ın itiraf edilmesidir. Pandora'nın getirdiği "kadını güzellik ve cazibe"den başka bir şey değildir. Diğer yandan kutu denilen şey de aslında bir kutu değil, yarısı toprağın derinliklerinde yarısı da yerin üstünde bulunan küplerdir. İçinde her şeyin yedeğini

barındırdığına inanılır. Pandora, bu küplerden biri hariç diğerlerinin hepsini açmaya yetkilidir. Açılması yasak olan ise, içinde insanoğlunu kötülüklerin esiri haline getirebilecek olan lanetin saklı olduğu küptür. Onun için bazı insanlara “sır küpü” yakıştırması yapılır. İçinde ne saklandığı tam olarak bilinmemektedir. Pandora, “sonsuz kadın meraklılığı”nın gereği olarak bu küpü de açar ve bütün kötülük kaynakları dışarı saçılır, bir tek “Elpis” küpten çıkmak istemez ve kapağın üstüne kapatılmasını talep eder. Batı dillerine yanlış olarak “Umut” diye çevrilen Elpis, “Bekleyiş” ve “Zan” anlamındadır. Bekleyiş ile Umut arasında pek de büyük bir fark yoktur diye düşünenler de mevcuttur. Burada araya girelim: “Kötülüklerin Kutusu” olarak lanse edilen kutuyu Pandora’nın açması ile Muhyiddin-i Arabi hazretlerinin, Füsüs-ül Hikem’de bahsettiği “Mukaddes Sandık, Hazine Sandıkları” ve onların açılması halinde eşyanın ve hükümlerin birbirine karışacağı uyarısı arasında analogi kurmamak zordur, der Dr. Hakkı Açıkalın.

Zeus, bu eylemiyle insanları “öngörü” hasletinden mahrum eder. İnsan “öngörememek” kurgusu üzerine tasarlanmak istenmiştir. Bunun aracısı da “kadın” olarak belirlenir. Anaların Anası Gaya, burada sessiz ve kabullenici bir tavır izler, Zeus’u uyarmaz zira onunla zımni bir anlaşma içindedir.

Prometheus cezalandırılır. Bedeni bir kayaya zincirlenir ve ciğerleri bir kartal tarafından sürekli parçalanır. Bu eylemin nedeni Prometheus'un sakladığı bir "sır" dır. Bu sır, Zeus’un imparatorluğunun "sonsuz olmadığı" sırrıdır. Eğer Zeus, Titan Thetis ile birleşirse ortaya Zeus’tan çok daha güçlü bir varlık çıkacak ve Zeus’u ortadan kaldıracaktır. Zeus bu sırrı öğrenmek için Prometheus’a çok ağır işkenceler yapar, eziyet eder ama bir türlü onu konuşturamaz. Prometheus direnir. Asırlar geçer ve Zeus’un gayrimeşru ilişkilerinden biri olan Alkmene’den bir çocuğu olur: Herakles (Herkül). Herkül, Prometheus’un ciğerlerini parçalayan kartalı öldürür. Bunun üzerine Prometheus, sırrını Herakles’e açıklar...” (4, 5)

Yunan Mitolojisindeki Pandora Kutusu da bizi YARATILIŞ BİLGİSİ’ni sembolize eden YASAK AĞAÇ’a götürmektedir.

Son olarak mitlerin ve dinlerin anlattığı Ağaç’ı Türk Mitolojisinde de görmekteyiz: Bayterek. Türk mitolojisinde Ağaç konusunu kısaca özetleyerek çalışmamızı sonuca erdirelim:

Türk Mitolojisi bu Ağaç’ı **Bay Terek** (İskandinav mitinde karşılığı **Yggdrasil**) olarak, ya da Direk / Kazık olarak sunar. BAYTEREK’in gökyüzü, yer ve yeraltındaki üç bölümü için Türk Mitolojisinin verdiği bilgiler şöyledir:

Bu Ağaç veya kazığın göklere bakan kısmı ALTIN ile sembolize edilmiştir: ALTIN TEREK. Tanrı'nın üzerine çıktığı **Altın Dağ** ise bu direğin zirvesini ifade eder. Altın Dağın zirvesini de Kur'an; ARŞ olarak bize tanıtmaktadır... Gökyüzündedir. DOKUZ rüzgârın kesiştiği yerde başlar. Dokuz sayısı Dokuz gök ile ilişkilidir...

Direk / Kazık yeryüzünün de bulunduğu planlara indiğinde adı şöyle olur: DEMİR KAZIK. Türk çadırlarının ortasındaki direk de Demirkazık sembolüdür. Demirkazık dokuz ırmağın kavuştuğu yerdedir.

Yer altı katlarına doğru Ağaç (= Direk / Kazık) devam eder. Adı şöyle olur: BAKIR KAZIK. Altın, demir ve bakır isimlerinin simya ilminde metallere verilen manalar ile aynı olduğuna dikkat çekelim. Bakır Kazık yeraltındadır. Dokuz yeraltı denizinin kesiştiği yerdedir.

Dede Korkut ta Ağaç'ı şöyle tarif eder:

“Başına ala bakar olsam başsız ağaç
Dibin ala bakar olsam dipsiz ağaç”

Şaman davullarına çizilen Ağaç ta, gök ve yeraltı katlarına ruhsal yolculuk yapan şamanın yolunun Ağaç'tan geçtiğini bize gösterir (6, 7).

Başa dönerek Bakara-36 ayetini hatırlatmak yerinde olacaktır.

“**Bakara-36-** Şeytan orada **ikisini kaydırdı**, onları buldukları yerden çıkarttı. Onlara 'birbirinize düşman olarak inin, yeryüzünde bir müddet içip yerleşip geçineceksiniz' dedik.”

Şamanların ruhsal yolculuğu da Adem atamız ve Havva anamızın cennetten yeryüzüne “kayarak” geldikleri yolculukta kullandıkları AĞAÇ'ın (Direk / Kazık) yolu olduğunu belki söyleyebiliriz.

5. Sonuç:

Yukarıda yaptığımız açıklamalar doğrultusunda; İlk insana cennette yasaklanan Ağaç'ın Yaratılış Bilgisi'ni sembolize ettiğini, üst ve alt yaşam planları arasında ruhsal yolculukla

ilişkili olduğunu, Tevrat'ta ve Sümer mitinde, Ağaç'ın bilgisinin MEYVE ile sembolize edildiğini, buna karşılık Kur'an'ın açıkça MEYVE'den söz etmediğini, Türk Mitolojisinin de doğrudan AĞAÇ'tan (Bayterek) söz ettiğini söyleyebiliriz.

Kaynaklar:

- 1) Tekvin, 3: 1-24. <https://incil.info/arama/Tekvin+3> (Erişim: 22.01.2016).
- 2) www.kuranmeali.org (Erişim: 22.01.2016).
- 3) Fuzuli Bayat. Ezoterik bilgi kaynağında yasak meyve.
<https://ismailhakkialtuntas.com/2016/11/06/ezoterik-bilgi-kaynaginda-yasak-meyve-forbidden-fruit-in-the-source-of-ezoterik/> (Erişim: 22.01.2016).
- 4) İnsanın Yaratılması. <http://mitolojik.tripod.com/insanin.htm> (Erişim: 22.01.2017).
- 5) Hakkı Açıkalm. Yunan Mitolojisi.
<http://www.oocities.org/drhakkiacikalinupto/makcoyyunmit.htm> (Erişim: 22.01.2017).
- 6) Bahattin USLU. Türk Mitolojisi, Kamer Yayınları, İstanbul, 2016. s: 150-152.
- 7) Necati GÜLTEPE. Türk Mitolojisi (Yeni Araştırmalar Işığında). Ress Yayınları, 4. Baskı, İstanbul, 2014. s: 67-75.